

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	Smyslová soustava
Anotace	Pracovní listy k zopakování a procvičení učiva smyslová soustava.
Autor	Mgr. Iva Paděrová
Jazyk	Český jazyk
Očekávaný výstup	Žák si zopakuje a procvičí učivo smyslová soustava.
Třída	5.

Smyslová soustava

1. Víš, co nám umožňuje vnímat a poznávat okolní prostředí? _____
(Pokud ne, následující báseň ti napoví:)

*Když narodí se maličký
František Hrubín*

*Když narodí se maličký,
dar vidění má pod víčky,
dar slyšení má v něžném oušku,
dar dotyku má v prstíčkách,
dar chuti pozná v prvním doušku,
dar vůně v jarních kytičkách.
Maminko, ty k těm darům vkrátku
dar řeči přidáš nemluvňátku!*

(časopis Sluníčko)

2. Vyhledej verš, který smysl popisuje, podtrhni slova, která jej popisují a název smyslu napiš vedle verše.

3. Vyhledej všechny smysly v osmisměrce a vedle namaluj jejich příslušné smyslové orgány:

Z	R	A	K
Č	I	CH	O
S	L	U	CH
T	B	Ť	M
H	M	A	T

zrak

sluch

čich

hmat

chuť

4. Spoj, co kterými smysly vnímáme:

zvuk	chlاد	sladkost	barvy
hořkost	ZRAK		světlo
pach	SLUCH		tlak
tvar	ČICH		vůni
bolest	HMAT		pohyb
teplo	CHUŤ		kyselost
	slanost	pohyb	

5. Spoj věty se smysly, které rozluštíš pomocí tabulky:

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
A	Á	B	C	Č	D	Ď	E	É	Ě	F	G	H	CH	I	Í	J	K	L	M	N	Ň
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41		
O	Ó	P	Q	R	Ř	S	Š	T	Ť	U	Ú	Ů	V	W	X	Y	Ý	Z	Ž		

Čím zjistíš, kolik je hodin?

Čím zjistíš, že je při odchodu z domu puštěné rádio?

Čím zjistíš, co mám chystá k obědu?

Čím zjistíš, že je led studený?

Čím zjistíš, ve které dózičce je cukr a kde sůl?

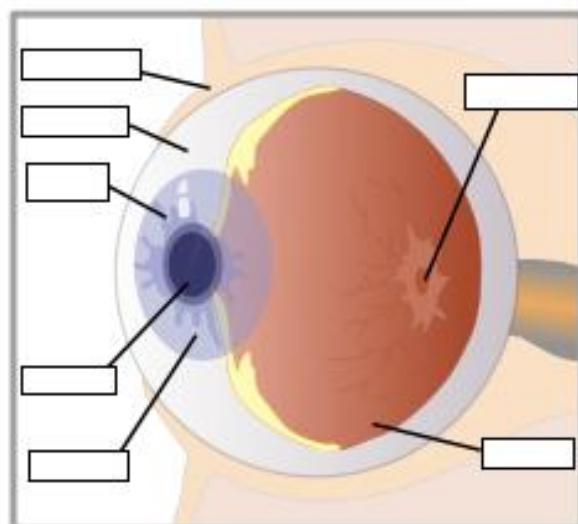
28, 18, 32, 13
4, 14, 13
40, 26, 0, 17
13, 32, 31
12, 19, 0, 30

6. Doplň tabulku:

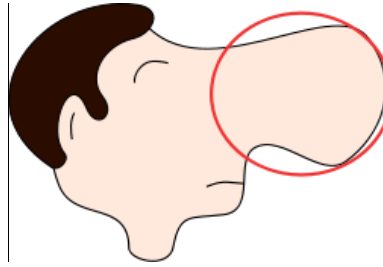
hmat		
	uši	
		čicháme
	jazyk	
zrak		

7. Části těla, v nichž jsou uloženy smysly, nazýváme _____ :
Pojmenuj je a doplň jejich části:

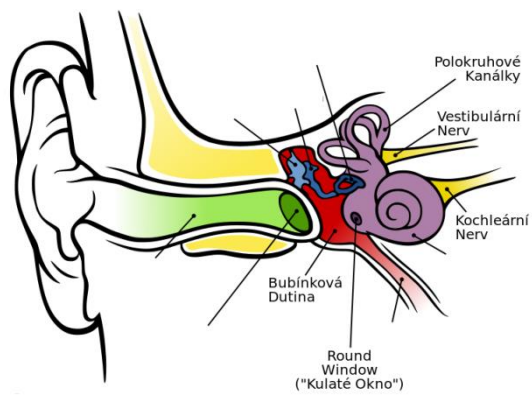
Nápověda: žlutá skvrna, duhovka, čočka, sítnice, rohovka, oční víčko, zornice (jednotlivá slova očíslej a pak vepiš do rámečků pouze čísla)

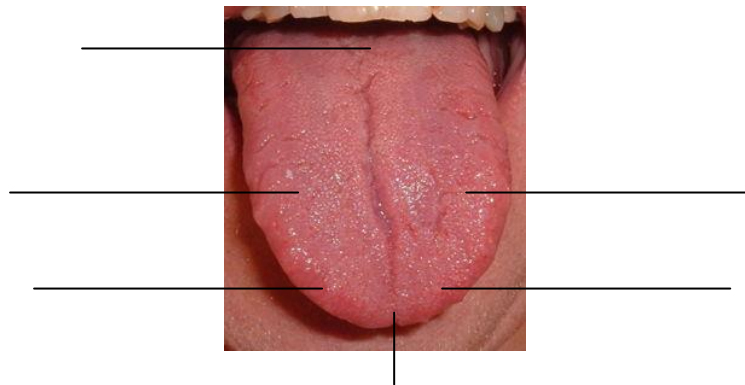
Nápověda: dutina nosní, nosohltan

Nápověda: bubínek, kladívko, hlemýžď, kovadlinka, Eustachova trubice, zvukovod, třmínek (jednotlivá slova očíslej a pak vepiš do obrázku pouze čísla)

Nápověda: Kyselost, hořkost, slanost, sladkost

Smyslová soustava - řešení

1. Víš, co nám umožňuje vnímat a poznávat okolní prostředí? **Smyslové orgány**
(Pokud ne, následující báseň ti napoví:)

Když narodí se maličký

František Hrubín

Když narodí se maličký,

dar vidění má pod víčky,

zrak

dar slyšení má v něžném oušku,

sluch

dar dotyku má v prstíčkách,

hmat

dar chuti pozná v prvním doušku,

chuť

dar vůně v jarních kytičkách.

čich

Maminko, ty k těm darům vkrátku

dar řeči přidáš nemluvňátku!

(časopis Sluníčko)

2. Vyhledej verš, který smysl popisuje, podtrhni slova, která jej popisují a název smyslu napiš vedle verše.

3. Vyhledej všechny smysly v osmisměrce a vedle namaluj jejich příslušné smyslové orgány:

zrak

sluch

čich

hmat

chuť

Individuální řešení.

4. Spoj, co kterými smysly vnímáme:

Zrak – světlo, tvar, barvy i pohyb

Sluch – zvuk nebo pohyb

Čich – pach a vůni

Hmat – bolest, tlak, teplo, chlad a další podněty

Chuť – čtyři chuti: sladkou, kyselou, slanou, hořkou.

5. Spoj věty se smysly, které rozluštíš pomocí tabulky:

Čím zjistíš, kolik je hodin? **Zrak**

Čím zjistíš, že je při odchodu z domu puštěné rádio? **Sluch**

Čím zjistíš, co mám chystá k obědu? **Čich**

Čím zjistíš, že je led studený? **Hmat**

Čím zjistíš, ve které dózičce je cukr a kde sůl? **Chuť**

6. Doplň tabulku:

hmat	Kůže (např. prsty)	hmatáme
sluch	uši	slyšíme
čich	nos	čicháme
chuť	jazyk	chutnáme
zrak	oči	vidíme

sluch
28, 18, 32, 13
čich
4, 14, 13
zrak
40, 26, 0, 17
chuť
13, 32, 31
hmat
12, 19, 0, 30

7. Části těla, v nichž jsou uloženy smysly, nazýváme **smyslové orgány**.
Pojmenuj je a doplň jejich části:

oko

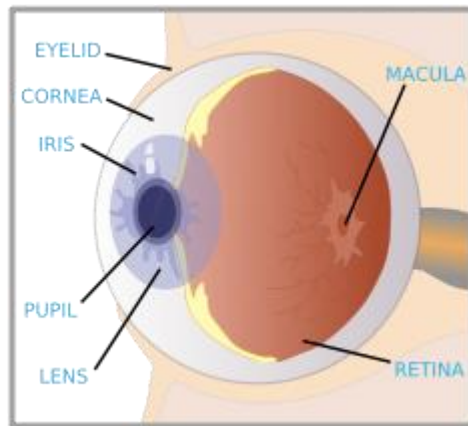
oční víčko

rohovka

duhovka

zornice

čočka

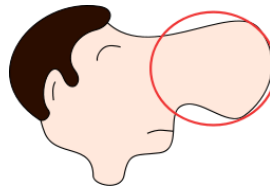

žlutá skvrna

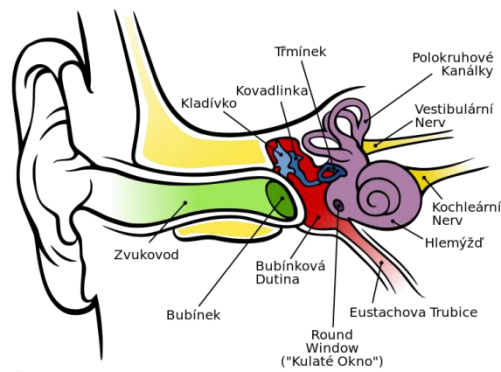
sítnice

nos

Nápověda: dutina nosní, nosohltan

ucho

jazyk

hořkost

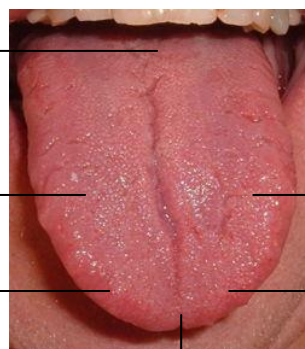
kyselost

slanost

sladkost

kyselost

slanost

Zdroje:

Ryanlerch. [cit. 2012-02-29]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW:
<<http://openclipart.org/detail/674/eye-with-labels-by-ryanlerch>>

Binameusl. [cit. 2012-02-29]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW:
<<http://openclipart.org/detail/82627/nose-by-binameusl>>

Chittka L, Brockmann. [cit. 2012-02-29]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Anatomy_of_the_Human_Ear_cs.svg>

ArnoldReinhold. [cit. 2012-02-29]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Tongue.agr.jpg>>